

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Starý Jičín

Základní škola, 742 31 Starý Jičín 126, okr. Nový Jičín

Identifikátor školy: 600 138 593

Termín konání orientační inspekce: 22. – 25. květen 2001

Čj.	143 256/01-5096
Signatura	on4zu136

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola ve Starém Jičíně je ve školním roce 2000/2001 plně organizovaná, má 308 žáků a 15 tříd. Průměrná naplněnost třídy je 20 žáků. Specifikou školy je docházka žáků nejen ze Starého Jičína, ale z mnoha obcí okolních: Jičina, Petřkovice, Palačov, Starojická Lhota, Dub, Polouvsí, Heřmanice, Blahutovice, Hůrka, Nový Jičín-Loučka, kde školy nejsou, nebo jen malotřídky. O školu je zájem, o čemž svědčí zastavení poklesu počtu žáků v posledních čtyřech letech i příznivé ohlasy rodičů v dotaznících.

Škola je zálohovou organizací, je v ní zaměstnáno 22 pedagogů a 11 provozních zaměstnanců. Výuka probíhá v panelové budově, která je prostorná a poskytuje dostatek místa pro výuku v klasických třídách i v mnoha odborných učebnách, je však velmi náročná na spotřebu tepelné energie. Budova je udržovaná a úpravná. Vnitřní výzdobu tvoří především dětské práce a výrobky, které svědčí o tvořivém přístupu v hodinách výtvarné výchovy a pracovních činností. Škola sdružuje navíc tři oddělení školní družiny a školní jídelnu. Areál školní zahrady a školního dvora je velmi dobře vybaven jako sportovní hřiště a v odpočivné části žáci mohou trávit přestávky nebo některé vyučovací hodiny.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika

Kvalita vzdělávání matematiky byla posuzována z hlediska efektivity plánování a přípravy výuky, materiálně-technických, psychohygienických a personálních podmínek. Zjišťovala se účinnost uplatňovaných forem a metod práce, volených způsobů motivace, jakož i preferovaný styl interakce a komunikace mezi činiteli výchovně-vzdělávacího procesu. Závěry vyplynuly ze sledování odborné a pedagogické činnosti osmi vyučujících na prvním stupni a dvou vyučujících na druhém stupni ve dvanácti hospitovaných hodinách.

Časová dotace matematiky odpovídá schválenému učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Na druhém stupni je realizována v minimálním rozsahu čtyř hodin týdně v jednotlivých ročnících. V letošním školním roce není nabízen volitelný či nepovinný předmět k dalšímu rozvoji matematických dovedností. Možnost dělení tříd na skupiny žáků se uplatňuje pouze v devátých ročnících. Kontrolou tematických plánů učiva se prokázala jejich funkčnost a pracovní charakter s poznámkami pedagoga. V pátých ročnících se projevila přílišná vazba na užívané učebnice a plánování učiva nad rámec osnov pro příslušný ročník, v ostatních případech je rozplánování učiva koordinováno a nedochází k jeho duplicitě. Dlouhodobější příprava pedagogů je výrazně individuální. Spolupráce v metodických orgánech školy se zaměřuje zejména na organizační zabezpečení výuky, v ostatních činnostech je spíše formální. Ve většině hospitovaných hodin se projevovala odpovídající připravenost vyučujících k předání obsahu učiva, podpory názornosti a účinné střídání metod a forem vyučování. Výukové cíle hodin byly stanoveny až na výjimky přiměřeně věku žáků a aktuálnímu složení třídy. Pedagogové jsou informováni o žácích se specifickou poruchou učení, v hodinách probíhalo zohlednění častou individuální pomocí. Jednotlivé hodiny byly ukotveny v systému učiva, žákům se vždy ujasnila návaznost na již známé matematické vědomosti a dovednosti.

Personální obsazení je rozdílné, kvalifikační předpoklady splňují oba učitelé druhého stupně. Na prvním stupni vyučují tři pedagogové bez potřebné odborné a pedagogické způsobilosti. V hodinách nekvalifikovaných pedagogů se neprojevovaly výrazné nedostatky, jednotlivé

odlišnosti vyplývaly z metodické vyzrálosti. Výuka probíhá převážně v standardně vybavených kmenových třídách, pozitiva v úrovni estetické výzdoby převažují u nižších ročníků. Učebny jsou velmi dobře vybaveny informačními materiály k aktuálnímu učivu, v hodinách však chybělo účelné vřazování práce s dalšími informacemi. Žáci mají k dispozici poměrně nové řady učebnic (Prodos a Prométheus), v pátém ročníku se doposud užívají starší učebnice nakladatelství Alter. Zakoupené výukové programy (Matik) v učebně výpočetní techniky se uplatňují zejména při zájmových činnostech žáků v odpoledních hodinách. Škola je dostatečně vybavena audiovizuální didaktickou technikou, její užití v hodinách však nebylo zařazeno. Pro výuku matematiky existuje poměrně dobré vybavení učebními pomůckami, které však potřebuje obměnit a doplnit. Účinně se užívaly jak demonstrační názorné pomůcky, tak i žakovské učební pomůcky. Poměrně často zařazována práce s pracovními listy se soustředila na procvičování učiva a upevňování dovedností, málo se však uplatňovaly k podpoře sebevzdělávání žáků. Zejména na prvním stupni převládala vnímavost pedagogů ke ztrátě pozornosti žáků, proto vkládali do výuky relaxační prvky formou hry a pohybu. V mnohých případech bylo postačující střídání forem a metod práce.

Zhlédnuté hodiny měly vesměs strukturu klasické vyučovací hodiny s dominantní úlohou pedagoga. Organizační pokyny k práci žáků byly jasné, věcné a srozumitelné. Výrazně se podílely na udržení tempa výuky a dosažení cíle hodiny. Efektivně se uplatňovaly jak individuální, tak skupinové práce žáků. Pro činnosti ve dvojicích a větších skupinách nebyl pokaždé zvolen úkol, který by podporoval vzájemnou kooperaci a vytvářel dostatečný prostor pro samostatné učení. Rezervy se projevily v účelnosti využívání přiděleného času v průběhu opakování například zařazováním příkladů a úkolů přímo nesouvisejících s cílem výuky nebo nevhodně volenými metodami. Diktování zápisu slovních úloh, případně náročného konstrukčního diktátu bylo pro průměrně nadaného žáka nepřiměřené. Účelná forma vnější diferenciacce je realizována v devátých ročnících. V ostatních případech se užívalo zejména zohledňování a individuální pomoc potřebným žákům. Výuka se vedla odborně a věcně správně.

Vyučující zvládají účinné techniky podněcování zájmu o učivo. Na začátku hodin nechyběl vhodně aplikovaný úvod se sdělením cíle a průběhu hodiny spolu s následnou motivací problémovým úkolem, krátkou soutěží, aktualizací učiva apod. K motivaci žáků přispívalo i zaujetí pedagoga, jeho vystupování a partnerské jednání. Pozitivnímu povzbuzení, například formou pochvaly, slovního ocenění konkrétního jednotlivce, se na druhém stupni nepřikládá náležitý význam. Žáci byli v průběhu hodin hodnoceni za své výkony, na závěr byl průběh a výsledky hodiny učitelem vyhodnoceny. Žáci jsou vedeni k vzájemné kontrole písemných úkolů a vzájemnému hodnocení, méně je již vyžadována sebekontrola. V několika případech zůstal nedoceněn význam zpětné vazby (nedostatečné ověřování stavu pochopení učiva učitelem a okamžité poskytnutí správného řešení zadaných úloh). Čtvrtletní písemné práce, realizované od čtvrtého ročníku, jsou sestaveny z odpovídajících typových příkladů probíraného učiva i s vhodnými aplikačními úlohami. Na prvním stupni není vždy uplatňována přiměřenost množství příkladů odpovídající věku žáků a cíli písemné práce. K celkovému vyhodnocení je prováděn rozbor úspěšnosti, který slouží jako účinná forma zpětné vazby. Žáci mají možnost porovnávat své vědomosti a úroveň logického uvažování v matematických soutěžích (Matematická olympiáda, Klokan, Pythagoriáda, Skrblík, Kalkulátory a další).

V hodinách vládla velmi příjemná pracovní atmosféra s jasně stanovenými pravidly vzájemné komunikace. V sociálním kontaktu nechybí emocionální prvky, psychosociální atmosféra se výrazně podílí na úrovni výuky. Z vystupování pedagogů a reakcí žáků bylo patrné vzájemné respektování a přirozená autorita vyučujících. Pozitivní verbální komunikace vyučujících podněcovala zájem žáků o spolupráci a výuku vůbec. Její přílišné řízení však neumožňuje osvojení návyku rozhodovacích kompetencí žáků.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Podmínky, ve kterých výuka probíhala, jsou průměrné především po materiální a psychohygienické stránce. Personální obsazení a využití aprobační je velmi dobré, na druhém stupni vynikající. Organizace výuky, formy vyučování a metody práce jsou průměrné, s převahou pozitiv na prvním stupni. Oblast motivace a hodnocení je hodnocena jako velmi dobrá, interakce a komunikace je vynikající.

Kvalita vzdělávání matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Společenskovědní předměty

Byly navštíveny hodiny dějepisu, vlastivědy, prvouky a zeměpisu všech přítomných učitelů ve 4. až 9. třídách. Úroveň zhlédnutých hodin byla srovnatelná, hodiny byly většinou hodnoceny jako velmi dobré, jedna hodina jako průměrná a další tři jako vynikající především pro vysokou úroveň organizačních forem a motivace. Týdenní hodinové dotace korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Škola v oboru společenskovědních předmětů nenabízí žádný volitelný ani nepovinný předmět. Tematické plány byly zpracovány v souladu s osnovami daného učebního programu a s malými odchylkami byly plněny i po stránce časové.

Předměty ve zhlédnutých hodinách vyučovali vedle učitelů s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí i dva učitelé nekvalifikovaní a jeden s pouhou pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhala v kmenových třídách, které měly podnětné prostředí, splňovaly psychohygienické zásady a poskytovaly dostatek prostoru pro zvolené metody i formy práce. Vyučující podle potřeb a možností do hodiny přinášeli potřebné didaktické materiály. Výuka sledovaných předmětů byla dostatečně zajištěna odpovídajícím fondem učebnic, učebních textů, názornými didaktickými a audiovizuálními pomůckami. V hodinách se střídala tradiční organizace výuky s prvky aktivního učení, individuálních úkolů a samostatných prací skupin i jednotlivých žáků. Na počátku vyučovacího procesu byly stanoveny jasné a srozumitelné cíle vyučovacích hodin. Při výuce byly aplikovány především metody komunikativní, podpořené ukázkami z učebnic a dalších materiálů. V úvodních částech hodin učitelé využívali většinou metody frontálního orientačního opakování, i když ani individuální zkoušení nebylo výjimkou. Nové učivo, které bylo vedeno většinou formou výkladu či formou dialogu a kontinuálně navazovalo na předcházející, dosud probranou látku, bylo vysvětlováno jasně a srozumitelně. Hodiny byly pestré po stránce motivační, metodické i didaktické, byl vytvořen prostor pro individuální, párovou i skupinovou práci. Žáci měli příležitost prezentovat výsledky své práce i vyjadřovat své vlastní názory.

V závěru učitelé provedli shrnutí probraného učiva, zadali téma k domácí přípravě. Čas byl dostatečně využit, aktivity byly proporčně rozloženy, stanovené cíle byly většinou dosaženy. Žáci byli aktivizováni především praktičností učiva a v mnoha hodinách proběhla vhodná a efektivní motivace. Z didaktických zásad byla respektována především zásada přiměřenosti a návaznosti.

V oblasti interakce a komunikace byli žáci v mnoha hodinách k diskusi vybízeni, projevila se snaha o samostatné vyjadřování. Osobnost a individualitu žáků učitelé plně respektovali. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita jejich ústního i písemného projevu byla na velmi dobré úrovni. Všichni vyučující měli citlivý přístup k žákům, žádné kázeňské problémy v době návštěvy hodin nebyly zaznamenány, převládal pozitivní vztah k výuce.

Při výuce společenskovědních předmětů byly podmínky, ve kterých výuka probíhala, hodnoceny jako velmi dobré. Oblast plánování, přípravy výuky je hodnocena, stejně jako oblast motivace a hodnocení, velmi dobře. Co se týká organizace výuky, byly užity pestré

vyučovací formy a metody práce, které vedly k aktivitě žáků. V oblasti interakce a komunikace se projevila vstřícnost a snaha názor vyslovit i vyslechnout.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky společenskovedních předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk a cizí jazyky (angličtina, němčina)

Hospitace se uskutečnily celkem v osmi vyučovacích hodinách u sedmi učitelek nižšího i vyššího stupně.

Pro jednotlivé předměty a ročníky jsou zpracovány tematické plány s časovou dotací, obsahem a cíli, které vycházejí ze schválených učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Tematické plány, s nimiž učitelé průběžně pracují (poznámky, úpravy, doplňky apod.), spolu s jednotným systémem učebnic schválených MŠMT zajišťují kontinuitu učiva i v případě změn vyučujících a vylučují jeho zbytečné opakování. Obsahová úroveň učební látky i cílů odpovídá mentalitě vzdělávaných dětí a individuálně se přizpůsobuje rovněž žákům se specifickými potřebami. Hospitace prokázaly pečlivou perspektivní i aktuální přípravu na výuku a soulad probíraného učiva s tematickými plány (v některých případech upravenými a přizpůsobenými podmínkám jednotlivých tříd). Ve vzdělávací nabídce školy jsou také kroužky angličtiny pro žáky třetího ročníku.

Českému jazyku i cizím jazykům se vyučuje v kmenových školních třídách, bohatě a vkusně vyzdobených zejména žákovskými výtvarnými pracemi a dalšími estetickými objekty, květinami, nástěnnými přehledy či obrazy pro výuku různých předmětů, s netradičně uspořádanými lavicemi (do tvaru U nebo v kruhu), vždy s vyčleněným prostorem pro relaxaci nebo práci ve skupinách vsedě na koberci apod. Pro angličtinu a němčinu je navíc zřízena odborná jazyková učebna s moderním nábytkem rozestavěným po obvodu místnosti, vybavená příruční knihovničkou, videem, televizorem, sluchátkovým rozvodem a řídicím pultem se zabudovaným magnetofonem. K dispozici jsou také přenosné magnetofony, kazety, videonahrávky a počítačový program. Kromě standardních učebnic, čítanek a slovníků se využívají také učebnice pro literární výchovu, metodické příručky, časopisy, různé přehledy a tabulky pro gramatiku, názorné pomůcky a ukázky z vlastních zdrojů vyučujících. Ve škole je žákovská knihovna s téměř 3.500 svazky, z toho 1.400 titulů tvoří doporučená mimočítanková četba; učitelům slouží knihovna čítající více než 1.700 svazků a studovna s počítačem, bohatě je zastoupena i odborná literatura k výuce a vedení žáků s poruchami učení.

Ze sedmi učitelek, jejichž vyučovací hodiny byly hospitovány, čtyři absolvovaly vysokoškolské pedagogické studium (z toho dvě pro nižší stupeň, dvě pro vyšší stupeň), čímž splňují požadavky vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců, další tři vyučující uvedené požadavky nespĺňují, ačkoli jejich faktická připravenost k výuce, která jim byla svěřena, je na velmi dobré úrovni: jedna učitelka má odpovídající vysokoškolské pedagogické vzdělání bez státní závěrečné zkoušky, druhá dále studuje na pedagogické fakultě, jedna učitelka je absolventkou pětiletého studia na obchodní akademii s maturitou z angličtiny a získala praktické jazykové dovednosti v průběhu svého tříletého pobytu v Anglii jako au pair. Také další učitelky absolvovaly různé studijní pobyty, semináře a kurzy angličtiny a němčiny, k novým metodám v českém jazyce a moderním literárním směřům 20. století - např. v rámci programu PHARE nebo vzdělávacích akcí Střediska informatiky a služeb v Novém Jičíně.

Struktura hospitovaných hodin a jejich organizace ve všech třídách prokázala promyšlenou přípravu a začlenění do širšího kontextu probíraného učiva. Bylo to zřejmé z úvodních částí sledovaných vyučovacích jednotek, které vždy navazovaly na již známé skutečnosti, a také ze závěrečného zhodnocení a shrnutí, v němž byl patrný přesah směrem do budoucnosti, k učivu

plánovanému. Pro celou sledovanou výuku bylo charakteristické střídání činností, ústních i písemných úkolů, co největší uplatnění dialogických metod a skupinové práce umožňující žákům kooperaci i samostatnou aktivitu. Pro účinné osvojení a zapamatování učiva byla zejména ve třídách prvního stupně využívána metoda indukce - vyvození zobecňujících poznatků a pravidel až na základě množství pochopených jednotlivých příkladů. Funkčně byla použita didaktická technika (magnetofon, zpětný projektor) a pomůcky (tabulky, schémata), textové a obrazové materiály. Učitelky plně respektovaly věkové zvláštnosti a potřeby žáků, v nižších třídách byla zařazována relaxační cvičení.

Každá ze sledovaných hodin začínala přivítáním, seznámením s obsahem a cílem hodiny, což bylo zpravidla napsáno i na tabuli, a krátkou zklidňující promluvou učitelky. Přejít k přímé motivaci měl většinou podobu aktualizace (blahopřání k jmeninám, konverzace o jarní přírodě, o počasí, náladě a zájmech žáků, o plánované škole v přírodě apod.) - vždy v nějakém vztahu k probírané látce. V dalším průběhu hodin byla pozornost žáků udržována různými způsoby zpestřování výuky: soutěžemi, hrami, písničkami, využitím názorných pomůcek a zajímavých předmětů (v angličtině to byly např. letenka British Airways, britské bankovky a mince), problémovými otázkami (např. o vhodnosti uvádění některých faktů v životopisu), v jednom případě se funkčně uplatnila i práce s chybou. Opravování chyb bylo spojováno s povzbuzením a návodem, jak se jich v budoucnu vyvarovat, hodnocení mělo pozitivně motivující charakter.

V hospitované výuce se učitelky snažily vytvářet co nejpříznivější podmínky pro fungující interakci a vzájemnou komunikaci, především vlastním vlídným, vstřícným a kultivovaným projevem. Základní pokyny v angličtině a němčině byly vydávány v příslušném cizím jazyce; některé vazby a tvary, které nemají ekvivalenty v češtině (vazby *there is, there are*, předpřítomný čas), dokázali žáci v mluveném projevu aplikovat jen s určitými obtížemi. V menší části sledovaných hodin byli žáci poněkud zdrženliví až pasivní, většinou se však jejich chování vyznačovalo přiměřenou aktivitou a živostí. V hodině slohu na druhém stupni byly zaznamenány velmi pěkné vyjadřovací projevy žáků v písemně zpracovaných charakteristikách, na prvním stupni zase systematické vedení žáků ke kritickému posuzování projevů ve sdělovacích prostředcích, upozorňování na chyby atd.

Komunikativní dovednosti žáků jsou rozvíjeny ve školních kolech recitační soutěže a olympiády českého jazyka, ze kterých nejlepší žáci postupují do okresního kola. Při různých školních akcích (vánoční besídka, Den matek) žáci vystupují s cizojazyčnými scénkami, přednášejí básně, dialogy, zpívají písničky v angličtině a němčině, několikrát za rok „němčináři“ předvádějí „angličtinářům“ (a naopak), co už umí.

Ve výuce českého, anglického a německého jazyka byla zaznamenána výrazná převaha pozitiv, její kvalita je souhrnně hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina (dále jen ŠD) je organizačně součástí školy, v jejíchž prostorách provozuje tři oddělení s kapacitou 75 žáků.

ŠD provozuje svou činnost v přesně vymezeném časovém a organizačním režimu – ranní výprava v jednom oddělení, odpolední provoz ve třech odděleních. Provoz je stanoven od 6:30 do 16:00, v jednom oddělení (3.) je zkrácen na 13.30 hod., protože zajišťuje žáky, kteří čekají na odjezdy autobusů do spádových obcí. Členění režimu respektuje potřeby žáků, rovnoměrně jsou zajištěny veškeré činnosti, důraz je kladen na relaxaci a pohybové aktivity.

Pro ŠD jsou vyčleněny prostory s dostatečnou kapacitou. Dvě oddělení jsou zařízena tak, aby umožňovala zvýšené nároky na hru, odpočinek i pohybové činnosti. Prostorové řešení umožňuje zájmové prolínání skupin, jsou využívány chodby, volná prostranství učeben. Uspořádání je přehledné a bezpečné. Poněkud mimo dohled vychovatelek se nachází sociální zařízení. Vnitřní vybavení je částečně inovováno moderním nábytkem, jeho uspořádání je přehledné, nevytváří však intimnější zákoutí pro odpočinek, příp. individuální zájmové činnosti. Vybavení spotřebním materiálem pro zájmové činnosti (pracovní a výtvarné) je na běžné úrovni, převažují stolní hry a stavebnice, zájem žáků se výrazně soustřeďuje k využívání počítačů. Jedno (3.) oddělení funguje mimo hlavní prostory ŠD, svým vybavením a uspořádáním vyhovuje své specifické funkci. Pro pohybovou aktivitu žáků je aktivně využívána školní zahrada, ŠD má k dispozici drobné náčiní a pomůcky pro sportovní hry. Tělocvična není v odpoledních hodinách využívána. Činnost ŠD je kvalifikovaně zajištěna třemi vychovatelkami ve zkráceném pracovním úvazku.

Je stanovena funkce vedoucí vychovatelky, její účast na vedení školy je však nevýrazná. Pro pracovní zaneprázdnění se neúčastní jednání vedení školy ani pracovních porad, informace jsou jí náležitým způsobem předávány mimo tuto dobu. Vedení školy neschvaluje plán činnosti ŠD, nesleduje ani nevyhodnocuje kvalitu pedagogické činnosti ve ŠD. Dokumentace školní družiny je vedena v souladu s platnou legislativou.

Je stanoven vnitřní řád ŠD a režim činností, který zahrnuje odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti, přípravu na vyučování. V převážné míře je k zájmovým a pohybovým činnostem využívána školní zahrada, jsou realizovány motivované vycházky a výpravy do přírody.

Program je plánován v týdenních celcích. Výchovně vzdělávací podněty v nich uvedené dokladují převážně běžné zájmové činnosti, často i opakující se aktivity. Vzájemná návaznost a prolínání obsahu byla podle realizace plánů velmi řídká. Ve 3. oddělení je činnost zaměřena na smysluplné trávení volného času do odjezdu autobusu. Jako nadbytečné se jeví plánovitě, ale nemotivovaně sledování videa bez dalšího výchovně vzdělávacího využití v činnostech.

Ze sledování průběhu výchovně vzdělávací činnosti vyplynulo, že organizace byla přehledná, zaměřená především na zájmové spontánní aktivity, ale také korigování jejich projevů chování. Z běžných činností vynikají výtvarné a pracovní činnosti, jejichž výsledky jsou využity při výzdobě družiny i školy. Výrazným pozitivem je častý pobyt venku s organizací přirozených pohybových a sportovních her. Činnost ŠD je koordinována tak, aby žákům byla umožněna účast v zájmových útvech školy.

Komunikace ve vztahu žák – vychovatelka je na běžné úrovni, vyznačuje se bezprostředností a dodržováním základních komunikačních pravidel. Přístup k žákům byl vlídný s jasnými požadavky chování a organizace, které byly žáky respektovány.

Další samostatné aktivity školní družiny vzhledem k vysokému počtu dojíždějících žáků nejsou realizovány.

Celkové hodnocení podmínek, kvality řízení a organizace výchovně vzdělávací činnosti školní družiny.

Podmínky pro činnost školní družiny nejsou v jednotlivých odděleních vzhledem k jejich specifčnosti srovnatelné, celkově jsou hodnoceny jako velmi dobré. Vybavení pomůckami a hračkami a materiální zázemí je velmi dobré. Organizace a vlastní výchovně vzdělávací činnost je vstřícná dětem, chybí ji však plánovitost a motivační provázanost. Je hodnocena jako velmi dobrá. Řízení chybí koncepčnost, vychovatelky nemají podíl na vedení zařízení, a proto je tato oblast hodnocena jako průměrná.

Celkové hodnocení činnosti školní družiny je velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má vytvořen ucelený systém plánů. Byl formulován dlouhodobý Plán rozvoje školy na léta 2000 – 2005, který vychází z dílčí analýzy vlastních podmínek a potřeb školy, týká se oblastí organizace a podmínek výuky, obsahu vzdělávání. Konkrétní kroky a zamýšlené prostředky jsou formulovány ve střednědobém plánu Koncepce rozvoje školy v letech 2000 – 2003. V něm jsou obsaženy úkoly směřující do výchovně vzdělávací oblasti, k celkovému zaměření školy a týkající se také problémů materiálně-technických podmínek školy. Pro daný školní rok byl vytvořen podrobný a konkrétní Plán práce školy na školní rok 2000/2001, který zároveň stanovuje prostředky a zodpovědnosti, a Organizace šk. roku 2000/2001 s vytyčenými důležitými termíny akcí a očekávaných událostí. Nejdůležitější kroky jsou stanoveny v podrobných měsíčních plánech a krátkodobé týdenní plány zajišťující operativní práci. Ostatní dokumenty školy z oblasti plánování vycházejí z potřeb daného pracoviště, jde zejména o plán výchovného poradce, celoroční plány metodických orgánů. Chybí plán školní družiny. Veřejnost je seznamována se záměry školy prostřednictvím schůzek a konzultací, informačních letáků a vývěsek.

Výuka probíhá v 1. – 9. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 844/96-2 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22. Učební plán školy je z hlediska časových dotací jednotlivým předmětům v daných třídách dodržen, má komplexní charakter s výhledem na celý vzdělávací cyklus na 1. i 2. stupni. Tematické plány učiva byly zpracovány pro všechny předměty a ve většině případů podle osnov, mají běžnou úroveň, která zaručuje návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky a vylučuje obsahovou duplicitu. Je s nimi pracováno především po časové stránce. Individuální volba vzdělávacích aktivit pro žáky je omezená, do tří volitelných předmětů informatika, sportovní výchova a přírodovědná praktika jsou zařazováni především podle podmínek školy. Nepovinný předmět je pouze jeden – náboženství ve čtyřech skupinách. Pro žáky se zdravotními problémy byly otevřeny čtyři skupiny zdravotní tělesné výchovy. Pro 22 žáků byly vytvořeny individuální učební plány, reedukace probíhají v rámci výuky ambulantní péčí. Spolupráce s institucemi, které se zabývají zdravotní stránkou žáků je bezproblémová, dokumentace o žácích je doložena potřebným vyšetřením.

Oblast plánování je hodnocena jako vynikající.

Organizování

Užší vedení školy je tvořeno ředitelem školy a jeho zástupcem. Ředitel působí ve funkci od roku 1995, vykazuje 14 let praxe. Do oblasti jeho řízení patří problematika správy a provozu.

Škola má ucelený organizační řád, je stanoven systém poradních a metodických orgánů, podřízenosti a vzájemné zastupitelnosti pracovníků, kompetencí, práv a povinností jednotlivých vedoucích pracovníků, zásady řízení školy a principy hodnocení pracovníků.

Vedení školy se opírá o měsíční pravidelná jednání s širším vedením – zástupce odborů, výchovné poradkyně. K dalším poradním orgánům patří pedagogická rada, metodické orgány a garanti za jednotlivé předměty.

Povinná dokumentace školy je vedena ve stanoveném rozsahu a stanovenou formou. Vyučování probíhá podle rozvrhu, který odpovídá zásadám psychohygieny. Dělená výuka je pouze v cizích jazycích a v devátých třídách, kde se příchodem žáků z okolních škol ustavily nesourodé kolektivy (výuka CJ od 4. či 5. ročníku). To způsobilo, že další dělení výuky, například v 6. ročníku, kde je 33 žáků, není možné vzhledem k úředně stanovenému maximálnímu počtu hodin týdně.

Informovanost pracovníků školy je zajišťována konáním pedagogických a provozních porad, pravidelných i operativních schůzek. Zabezpečení chodu školy a kontrole slouží nástěnky, vývěsky, informační materiály a glosy. Interní informovanost zaměstnanců ze strany vedení je velmi dobrá. Funkční je i zpětná vazba. Ochrana osobních dat zaměstnanců i žáků je zajištěna. Vnější informační systém je založen na pravidelných třídních schůzkách či konzultacích s rodiči i na individuálním kontaktu. Ve škole pracuje SRPDŠ, které se podílí na většině mimoškolních akcí pro žáky, ale i pro rodiče. Finančně a materiálně školu podporuje a zajišťuje vedení školy účinnou zpětnou vazbu.

Žáci si mohou vybrat ze šestnácti zájmových kroužků. Škola pořádá tradiční kulturní akce, představení pro žáky a rodiče a celoškolní soutěže sportovního rázu, k nimž jsou žáci neformálně motivováni. Tyto akce nacházejí u žáků, rodičů i v obci velmi kladnou odezvu. Žáci se zúčastňují dalších meziškolních soutěží a akcí v obci i ve městě Nový Jičín, již několik let úspěšně probíhá tradiční sběr starého papíru. Mezi největší úspěchy v letošním a loňském školním roce patřilo umístění žáků v regionálním kole: 2. místo v soutěži Mladý historik (se zajištěnou účastí v celostátním kole) a 4. místo v Zeměpisné olympiádě, v okresních kolech: dvě 1. místa v soutěži Matematický klokan a umístění na 1. – 13. místě v matematické olympiádě. Velké úspěchy má škola také ve sportovních disciplínách: stolní tenis, přespolní běh, dívčí basketbal, kopaná, lehká atletika a v soutěži Pohár rozhlasu. V kulturní i ve výchovně vzdělávací činnosti škola spolupracuje se spádovými MŠ a malotřídními ZŠ. Pro žáky 1. – 5. ročníků škola pořádá každoročně pětidenní ozdravné pobyty. Finančně se na akci podílí rodiče, obec a SRPDŠ, z rodičovských dotazníků vyplývá podpora a uznání.

Svou práci škola prezentuje v informačních letácích, v místním i odborném tisku. Vedení školy spolupracuje s obecním zastupitelstvem, zástupce ředitele je druhé volební období členem Obecní rady. Činnost školy má značně komunitní ráz, veškeré její akce jsou se životem obce spojeny.

Výroční zpráva o činnosti školy je po formální i obsahové stránce zpracována v souladu s právní normou. Zvláště její přílohy mají značně vypovídající charakter a jsou pro pracovníky, žáky i pro veřejnost hodnotným zdrojem informací.

Organizování výchovně vzdělávacího procesu je hodnoceno jako vynikající, probíhá podle pravidel, která umožňují vykonávat jasnou koncepční práci všech zúčastněných.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel reaguje se zaujetím na nové podněty a informace, které se týkají školství, snaží se je převádět do života školy, inspiruje se jimi a promýšlí jejich uplatnění v horizontu několika let. Ve sboru je uznávanou autoritou, ve jeho stylu vedení převažují nástroje demokratického

řízení. Učitele pro svá rozhodnutí získává, vede je k tvořivosti, získává neformální zpětnou vazbu. Pracuje jako člen kabinetu dějepisu při SIS v Novém Jičíně, zároveň je místopředsedou ústřední komise soutěže Mladý historik, jejíž celorepublikové kolo proběhlo koncem května 2001 právě v Novém Jičíně.

Věkové složení pedagogického sboru je velmi příznivé a svědčí o proběhlé generační výměně, neboť nyní je 91% vyučujících ve věku do 55 let. Pouze 9% tvoří dva učitelé, kteří jsou již důchodového věku a přesluhují.

Ze 22 pedagogických zaměstnanců nejsou čtyři odborně nebo pedagogicky způsobilí pro výuku na základní škole, jeden z nich zahájil studium učitelství na vysoké škole. Také ve funkcích výchovných poradkyní působí dvě učitelky, z nichž však ani jedna neabsolvovala specializační studium výchovného poradenství.

Týdně je vyučováno 411 hodin, z nichž učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný předmět učí 256 hodin, tj. 62,28%. Bez příslušné odborné či pedagogické způsobilosti jsou vyučovány cizí jazyky, občanská, výtvarná výchova a rodinná výchova. Naopak předmětům jako jsou matematika, zeměpis, přírodopis, fyzika a chemie vyučují pouze učitelé s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Je vypracován důkladný systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jedna učitelka získává kvalifikaci dálkovým studiem, další si kvalifikaci rozšiřuje. Učitelé se především zúčastňují cyklických i jednorázových externích vzdělávacích akcí a školení. Projevila se potřeba věnovat se plánovitě metodickým záležitostem, zvyšovat počítačovou gramotnost celého sboru, nekvalifikovaným a učitelům s kratší dobou praxe nabídnout možnost metodických konzultací a vzájemných návštěv v hodinách.

Ve škole je vytvořen systém stimulování a hodnocení pracovníků, jsou stanovena kontrolovatelná kritéria. Hodnocení a přehodnocování osobních a zvláštních příplatků probíhá v ročních intervalech a při rozbořech hodin.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Pro oba vedoucí pracovníky je stanoven rámcový Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2000/2001, který vychází z plánu práce školy a stanovených priorit daného období. Vedení školy se zaměřuje na materiálně technické podmínky školy, na kontroly hospodaření, dodržování zásad bezpečnosti práce a požární ochrany. V oblasti kontroly pedagogických pracovníků je jejich aktivita a kvalita práce sledována komplexně včetně hospitací, výkaznictví a vedení pedagogické dokumentace. Kontroly jsou po časové i obsahové stránce přiměřené. Kontrola výchovně vzdělávacích výsledků školy, tříd a jednotlivých žáků je prováděna formou pravidelných prověřovacích prací, rozbořem dosažených výsledků a klasifikace žáků. U vycházejících ročníků jsou tradičně prováděny shrnující testy. Součástí kontroly je i hodnocení úspěšností žáků v přijímacím řízení, v soutěžích, ve studiu na středních školách. Škola má vlastní vnitřní klasifikační řád – Pravidla hodnocení a klasifikace žáka, který byl vypracován ve shodě s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, projednán a schválen pedagogickou radou dne 25.8.1999.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je koncepční a promyšlené, práce je systematická s výraznou podporou pracovníků školy i veřejnosti. Kvalita řízení je hodnocena jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

66 rodičů žáků 4. a 7. tříd bylo osloveno v dotazníkové anketě. V 60 navrácených dotaznících rodiče vyjádřili stupněm 1 – 2 (spokojenost, spíše spokojenost):

- s nabídkou
  - volitelných předmětů 87%,
  - nepovinných předmětů 66%,
  - zájmových útvarů 68%,
- s prostory pro výuku 85%,
- s vybaveností učebnicemi 71%,
- s vybaveností pomůckami 73%,
- s prostorem pro rozvoj žáka 73%,
- s informovaností o výsledcích 95%.

V dalších otázkách se rodiče vyjádřili slovně. Naprosto převažovala pochvalná sdělení, která se ve většině týkala vstřícnosti vedení a pedagogického sboru k rodičům a žákům, spokojenosti s ozdravnými pobyty, četnými mimoškolními akcemi, vystupováním školy na veřejnosti a příznivé změny charakteru školy v posledních letech.

Kritická sdělení se týkala především omezeného přístupu žáků k výpočetní technice, malého výběru zájmových kroužků. Opakovaně byla vyjádřena nespokojenost s osobností a vystupováním školníka.

Všechny připomínky a podněty byly s ředitelem projednány.

Výchovné poradenství

Škola má stanoveny funkce dvou výchovných poradkyní. Jejich pracovní náplň je specifikována skupinami žáků, kterým věnují převážnou pozornost: problematika výchovy a vzdělání žáků na 1. stupni a problematikou volby povolání a sociálně patologickou prevencí žáků na 2. stupni. Výchovné poradkyně neabsolvovaly předepsané kvalifikační studium. První z nich vykonává funkci od r. 1993, druhá od roku 1995, obě prošly rozšiřujícími odbornými kurzy.

Plán práce výchovných poradkyní, jehož součástí je i minimální preventivní program pro oblast prevence zneužívání návykových látek, vychází z celoškolního plánu, vytýčené úkoly mají celoroční i krátkodobější zaměření. Má formu harmonogramu úkolů, které v jednotlivých měsících zajišťuje. K dlouhodobým úkolům patří spolupráce s pedagogicko psychologickou poradnou (PPP), vedení evidence žáků s vývojovými poruchami učení (VPU) a chování (SPCH), žáků talentovaných, kooperace v oblasti prevence sociálně patologických jevů a při řešení výchovně vzdělávacích problémů žáků (s třídními učiteli nebo vedením školy), systematická informační činnost ve směru k profesionální orientaci vycházejících žáků. Oba výchovní poradci jsou zařazeni do širšího poradního sboru ředitele školy.

V letošním školní roce škola eviduje vysoký počet žáků s diagnostikou VPU (72), z nich 9 trpí lehkou mozkovou dysfunkcí. 22 žáků má doložku ZPŽ (zdravotně postižený žák) a na doporučení PPP u nich probíhá ambulantní reedukační péče, kterou vede speciální pedagog nebo další speciálně proškolení učitelé. Žáci mají vypracovány individuální učební plány, s nimiž byli rodiče prokazatelně seznámeni, jejich součástí je nabídka možnosti hodnotit prospěch žáka širším slovním hodnocením. Této možnosti nikdo z rodičů nevyužil. Škola má

propracovaný systém, jak k těmto žákům individuálně přistupovat, problémem se však jeví často malá spolupráce rodičů s vyučujícími.

V rámci výchovné péče vykonávají VP i individuální pohovory se žáky, zúčastňují se konzultací a jednání výchovných komisí. Výchovné poradkyně seznamují s problematikou výchovného poradenství a drogové prevence ostatní pedagogické pracovníky na pracovních poradách, pedagogických radách, prostřednictvím nástěnek a vývěsek. Jsou v kontaktu s ostatními speciálními a specializovanými pracovišti, středními školami, organizují besedy určené pro vycházející žáky. Pro kontakt s rodiči mají výchovné poradkyně stanoveny konzultační hodiny, jednání probíhají i individuálně po domluvě.

Systém výchovného poradenství je propracovaný, plánovitý, jeho funkčnost vychází z rozboru a poznání problematiky v podmínkách školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Plán rozvoje školy na léta 2000 – 2005, Koncepce rozvoje školy v letech 2000 – 2003, Plán práce školy na školní rok 2000/2001 a Organizace šk. roku 2000/2001, měsíční a týdenní plány práce,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy,
- Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2000/2001, hospitační záznamy,
- zápisy pedagogických rad, záznamy metodických orgánů,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy,
- Učební plány současných 9. ročníků (1997/98 – 2000/2001),
- Rozvrhy hodin, tematické plány pro rok 2000/2001,
- Podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem školy,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999-2000,
- Rozhodnutí ředitele školy za školní rok 2000/2001.

ZÁVĚR

Výuka probíhá ve shodě s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Kvalita řízení školy je hodnocena jako vynikající. Výsledná kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá, stejně jako kvalita výchovně vzdělávací práce ve školní družině.

Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že škola pracuje koncepčně, má vytvořeny podmínky pro plynulou a úspěšnou práci a celkově je hodnocena stupněm velmi dobře.

Pozitiva:

- Ohlasy rodičů na změnu charakteru školy v posledních letech jsou velmi příznivé.
- Interiér a exteriér školy má vysokou estetickou úroveň.
- Škola plní v obci velmi úspěšně komunitní funkci.

Negativa:

- Škola má rezervy v odborné a pedagogické způsobilosti pedagogického sboru a kvalifikovanosti v oblasti výchovného poradenství.

Doporučení:

- Pro širší nabídku zájmových útvarů hledat spolupracovníky z řad rodičů a veřejnosti v obci.
- Do práce širšího vedení začlenit i vedoucí školní družiny.
- Metody a formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků rozšířit o vzájemné následky a návštěvy v hodinách.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Šárka Hanušová	Šárka Hanušová
Členové týmu	Doc. PhDr. Zdeněk Novotný, CSc.	Zdeněk Novotný
	Mgr. Pavel Tisovský	Pavel Tisovský
	Mgr. Jarmila Španihelová	Jarmila Španihelová

V Karviné dne 8. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2001-06-13

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Antonín Kusák	Antonín Kusák

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
OkÚ, Nový Jičín, ref. školství	2001-06-28	143 186/01-5096
Obec Starý Jičín	2001-06-28	143 185/01-5096

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly vzneseny.